

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionalista de Tortosa

ANY II.

PUGNA PRO PATRIA

NUM. 101.

LA CATALUNYA QUE VOLEM.—Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de las regiones germanas.—Estimada per son valer al exterior y temuda per sa forsa.— Acullit com a propi al foraster que á trevallar hi vinga. Y á manar y á cobrar, á fer lleys y á judicar, cada hù á casa seva, que prou hi té que fer pera entèndreshi. Els empleats de terra y pòchs, actius y inteligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Santys y de Reys.—Las universitats y escolars tornadas a son esser: obradors d'avenços de la ciencia y planter de filòsophs y juristas. A fora la ensopida rutina.—Inimament unida á la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Repobladas las montanyas per grans boscos, trescant pels singles relíquias els monuments enrunats o antichs y alsarne d'un art fill llegendari del antich criat en els avenços actuals. Voltar las vellas poblacions historicas de populoses y amplias ciutats modernas.—Ports obrerts als productes de tots llochs; assegurats ab tractes d'una nació seria; veure al potentat ab afany de ser estimat y útil á la Patria y al obrer intervindre en el govern donantli lo que cristianament y per drayli pertoca.—Volem deixar á nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pera be tenirho tant lo precís: Força, riquesa y inteligencia. Reprimim el vici del egoisme y exaltèm la virtud que á cap ens manca: L' amor á la Patria.—LLUIS DOMENECH Y MUNTANER

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes. . . . . 0'50
Fora semestre. . . . . 3'00

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 10 Desembre de 1904.

La Redacció no fa seus los conceptes ni contenguts dels articles firmats ó copiats.

SANTORAL (1)

Diumenge 11, III de Advent, S. Dámas papa espanyol.—(I. B.)—
Dilluns 12, S. Sinesi lector mr. y sta. Odila.—Dimars 13, Sta. Lluçia vg. mr.—Dimecres 14, Sts. Nicasi y Pompeyo, bisbes.—Temp.—Dej.—(I. B.)—Dijous 15, S. Eusebi b. mr. Divendres 16, Sta. Albina vg. mr. y sta. Adelaida emperatriu.—Temporas.—Dijuni.—(I. B.)—Disapte 17, S. Llatzer b. cf. y sta. Vivina vg. mr.—Temporas.—Dejuni.—Ordres.—(I. B.)

Lo doctor Alcover

Catalunya está de enhorabona, y la seva llengua gloriosa, la llengua mes dolça que la mel; com diu mossén Cinto, la llengua que han parlat y escrit tants sabis, reys, poetes, sants, la llengua parlada per mes de quatre millions de ciutadans, la llengua de las regions mes adelantadas d'Espanya, ha trobat un defensor acérrim de sas glories, un ayamador de cor que la idolatre.
Mossén Alcover ab sos escrits brillantissims y profonts, dignes de la millor ploma dels alemanys, mestres en ciencia llenguística, l'enlayra cada dia mes, encomenant son amor á milers de cors y pensars. Cada *Bulleti* que el Dr. Alcover publica, es un triomf per la llengua catalana, un triomf que obté contra 'ls que la voldrian veurer arreconada, y al mateix temps un triomf que uneix una rajama de llor als molts que engarlandaja, la testa gloriosa de tan preuat mestre.

Menendez Pidal, l'academic venit, creyentse tot un Milá y Fontanals, se atrevi a menyspreuar y fins á escarnir la nostra llengua ab un llastimos article, y aixó ja va ser prou pera que mossén Alcover sentintse ferit en lo profon del seu cor, publicques un obra colossal que no ha

Lo present número correspon al disapte dia 10 que no va poder publicarse á causa de que las Festas Marianas absorviren totas las atencions de la impremta.

produit ni produirà cap academic, estil castila, posant de manifest las grandesas de la llengua catalana, la baixesa dels seus bescantados, que fins se atrevexien á mutilar textos alemanys, y 'ls coneixements profonts de mossén Alcover.

Ara ab motiu d'un llibre publicat per mossén Grandia sobre 'ls orogens de la llengua catalana, li a servit de pretext pera descubrir sa erudició immensa publicant en lo *Bulleti* una refutació de lo que mossén Grandia pretén.

Cal felicitar á mossén Grandia per la seva obra que no deixa de tenir molt de merit y de haver donat esqué al Vicari general de Mallorca pera publicar una obra que tanta llum dona sobre la fosquedad del origen de nostre benvolguda parla.

I. RODÓN.

Hipocresia

L'altra dia parlavam del convencionalisme com á vici social de resultats fatals y contagiosos; ¿perque no hem de parlar avuy de l'hipocresia?

La hipocresia suposa, sempre feblesa de carácter, y aixó no es virtut civica, sino defecte ben vituperable.

L'hipócrita, com lo tonto, sense tenir cap talent, may n'hi manca 'l necessari pera fer mal.

L'hipócrita estroey la mà amistosament á aquella mateix del que cinc minuts abans ne deya pestes y vituperis; sempre xiuxiueja á can d'orella defectes y vicis d'aquells que al trovarlos los hi fá mil acataments y reverencies.

L'hipócrita es un càncer social que infecta tot lo que toca; un miserable tan vil que pera deshonrar als altres, primer se deshonra á si mateix.

Envilit per la mentida que eternament sura á flor de sos llavis calumniosos, com bufada de ponent asseca 'ls tany y marceix les flors.

Quan parla d'altri, lo qu'es sa feyna predilecta, may mira fit á fit, sino de reull com los bous, quan no mira á terra com los embusteros sense prou vici de mentir.

Son trevall es lo del táup, sempre sota terra, furgant y minant á les fosques; y sempre ab la estúpida rialla d'imbecil en sos llavis coreats com taulons de retaula.

No serveix pera res de bó; pero sempre es correu d'algún poderós, que li paga bé les noves, corretjides y aumentades, que li porta á hora cauta y discreta en que ningú li segueix els pasos.

Te baba d'escorpi, y picada verinosa; essent un ser que la societat deu exterminar pel bé d'ella mateixa.

Los animals que pera caminar s'arrastran, tots son feres; y lo més bó de tots es la serp, que si picia mata.

De la fusta dels hipocritas se'n feren los butxins de Jesucrist, y desde llavors que pesa sobre son cap la maledicció eterna; butxins fills de butxins, y engendrats fent de butxins la feyna.

L'hipócrita potser no servirà pera ser assessi, pero sempre s' lladre.

Si en ses mans s'hi posa l'arma homicida, no confieu de que vinga a matarvos cara á cara y á pit nú; vos ferirà entre dos focsams, en una raconada, d'amagatotis, ocultament. No s' may prou noble pera romandre un instant en front de sa víctima.

Guardéuosen, homes honrats, de un hipócrita: te 'l vici social mes indigne, es carn de presidi, y escupinada del infern.

Pi-To.

NOTICIAS

Llibre de propaganda social de Joseph E. Soler. *Espurnes*, ab Protec de Mossen Jaume Collell, y Ninots d'en Gayetà Cornet. Un magnífic volum en 12.º perillongat, imprés á tot luxo, baix coberta á tres colors, preu una peseta.

Desitjós lo conegut editor de Barcelona, D' Gustau Gili, de contribuir al esplendor de las lletres catalanas y á la difusió de las bonas ideas, ben conegut dels nostres lectors, ha publicat un llibre per tots conceptes estimable. L' Autor que viatja de incognit baix lo seudonim de JOSEPH E. SOLER, se revela en

Espurnes un notabilissim literat de gran cultura, conexedor, con molt pocs, de las tramoyas de la vida social y un patrie que sent tota la amargor del menyspreu en presència de las farsas ab que avuy s'exploita al Poble.

Pocas vegadas, en nostra llengua, l'intuició clarivent y penetrant, la forsa del sentiment intens, la gràfica expressió y aquell de, propi dels mestres, la *facilitat difícil* y la concisió del que domina 'l llenguatge y l'assumpto, havian arribat á tanta altura. L'adaptació de la forma, la correcció del vers, el bon gust més exquisit y l'intenció finissima ayaluen la nova colecció de poesias que, sens dupte, figurará entre 'ls bons llibres catalans en tota biblioteca y fins en l'últim escó de nostra aymada Catalunya.

L' Autor com a patrie ha vulgut fer un llibre de sanitosa propaganda, y es ben cert que ho ha lograt: sense ser pretenciosament tendencios y exclusivista, es moral, es instructiu, es patrie, agrados, original, y habilissim en corretgir los defectes que deshonran nostra Patria y esclavisan al Poble. Flagella de valent, però may cau en lo vici del que té malas entranyas y troba gust en fer patir ó en posar en ridicul. No tan aviat es satiric com es tendre; tan prompte es amorós com es festiu: la *bonhomie* del seu carácter y la flexibilitat del seu geni s' descubrixen en tot el llibre.

L'editor no ha dubtat presentar-lo, malgrat lo reduit del mercat catala, en forma pulida y escayenta, il·lustrat ab profusió de dibuixos del celebrat caricaturista Cornet, y posarlo á la venda a un preu tan economic que be pot servir per la bona propaganda al engrós, sobre tot, entre las masses populars.

La millor recomanació d'aquest volum, es el *Deu vos guard* que va a la capsalera de *Espurnes* y que endreça al lector el gran mestre Mossen Jaume Collell.

Llegim que entre 'ls diversos monuments que s'axequen á Catalunya dedicats á l'Immaculada pera commemorar l'any jubilar despuntará indubtablement el que 'ls catòlics de Badalona, per iniciativa del se-

nyor Regent de Santa Maria doctor Bolet, van a aixecar a dita ciutat, consistent en una creu monumental, en la qual al envers y revers de la mateixa s'hi destaquen les imatges, de regulars mides, de la Immaculada y Cristo crucificat. Aquí Tortosa res ha quedat per perpétua la memoria.

Los setmanaris catalanistes *El Cut-Cut* y *La Tralla*, han sigut denunciats. De bo de bo que ho sentim, mes los está be per tontos; si en lloc de dir mal dels que manan, se entretinguessin a dir mal dels rics, dels frares, capellans y monjes, farien mes perras y no sels perseguiria, encara que ben mirat si cada denuncia donava per resultat la aparició de un nou periódic catalaniste com á succeir ara que han aparegut *Foc Nou* y *El Xafec* menos mal ja que 'ls dos venen á la defensa de la causa de Catalunya á quins diem: que benvinguts sigan y que per molts anys.

—*L'obra del Diccionari.* El dia 27 del corrent el Dr. Antoni M. Alcover doná una de ses notables conferencias ec el Centre Moral Instructiu de Gracia. Amb son parlar dols y franc que 'l fa esser singularment simpático, explicá á la concurrència la necessitat del diccionari complet de nostra llengua com á medi instructiu y moralisador. Ningú pot excusarse de colaborar—digué—per ignorant y humil que sigui, puig no hi ha cap fill de Catalunya que sigui tant insignificant devant de la Patria que no tingui algún valor y per lo mateix tothom pot ajudarhi poch ó molt. Entre 'ls socis de dit centre hi figuran alguns entusiastas colaboradors.

L'Ateneu Barcelonés se proposa donar immediat impuls a un projecte de la més gran importancia literaria y científica, o sia promoure la publicació d'una biblioteca magna de les obras antigas de la literatura catalana, reunintlas en un verdader cos o colecció, simular del Rivadenyera, de la edició Didot y demás conjunts de literaturas clásicas y neolatinas.

Per aquest objecte s'han circulat llistas d'adhesión en las quals hi figura ja gran número de firmes; y un cop s'hagin completat, l'Ateneu convocará una reunió para constituir, baix son patronat, una societat o comissió bibliográfica que, ab els recursos económicos que s' reuneixin, tan per la subvenció y suscripció oficial y particular com per venda dels volums que s' vagin publicant, procedeixi a l'impressió d'aquest *Corpus Litterarum* de Catalunya, hont puguin trobarse las obras de llurs poetas y de llurs vells cronistas y didáctics, desde Muntaner y Desclot fins a Eximenis Lluís Vives y Arnald de Vilanova, pera lo qual s'aprofitarian fins las obras que varen compondre en llatí. La colecció tindrà caràcter de divulgació, apartantse aixís de las edicions costosas propias dels bibliòmans, com de las descuidadas e incorrectas del industrialisme editorial.

Degut á la notable expansió que el «Centre Excursionista de Catalunya» ha donat á les tasques, s'hi ha promogut un augment de socis de tal manera, que considerant no era impertinent, ab lo caràcter serio de la mateixa, lo que hi figuressin senyores, bastantes han inscrit son nom en les llistes del Centre, y com no han volgut acontentarse sols en contribuir ab sa presència, veusaquí com uns d'elles s'ha presentat en actiu servey en pró dels fins que l'excursionisme catalá persegueix, á la que, segons noticies, lo seguirán altres.

La Srta. D.ª Maria Baldó fou doncs, la primera que en lo «Centre Excursionista de Catalunya» ha fet sentir sa veu parient del folklore; y que ho feu á satisfacció dels socis ho demostrá lo mol concorreguda que fou la sessió y 'ls perllongats aplaudiments que coronaren la seua conferencia.

Era aquesta de folklore andalús. Després d'esser presentada pel president de la secció en R. Serray Pagés, comensá la senyoreta Baldó explicant com, havent tingut ocasió de passar una temporada en una colonia situada entre Jaen y Granada persistint en sos estudis y aficions encaminats al conreu del folklore, havia fet una plega que ella considerá modesta (més que ab llur exposició demostrá no serho tant com suposava), en la que presentá diferents exemples de cançons, oracions, endevinalles y supersticions. Essent d'observar que no recullí *cantares*, cosa que precisament és lo que mes abunda en aquella terra per consideraro de poc interès.

La conferenciant aná ilustrant l'exposició del material recullit, ab explicacions y comparances ab lo folklore en general, y particularment ab lo catalá, habent obtingut llares y justos aplaudiments.

Se diu que 'l Ministre d'Hisenda prepara un projecte de ley concedint el cultiu lliure del tabac a Espanya.

Aquesta nova disposició contribuirá al desenvolupament de la riquesa pública y la agricultura alcansaria ab el cultiu d'aquesta planta nova vida, ja que son moltes les comarques espanyóles aptes pera la producció del tabac.

Han comensat a publicarse ja al manacs del any próxim. Resulta d'ells que 'l 1905 comensará en diumenje, tindrà 365 dies, doncs no será bigest, y l'Adoració dels Reys serà en divendres, la Purificació en dijóus, Carnestoltes el 5 de mars, Sant Josep en diumenge, la Encarnació en disapte, Dijóus Sant el 20 de abril, l'Ascensió primer juny, Corpus Christi 'l 23, Sant Pere y Sant Pau en dijóus, Sant Jaume y la Verge d'agost en dimars, la Nativitat de Nòstra Senyora en divendres, Tots Sants en dimecres, la Puríssima Concepció en divendres y la Nativitat del Senyor en dilluns.

Les velacions s'obrirán en 7 de janer y primer de maig y se tancarán en 7 de mars y 2 de desembre. Hi haurá 4 eclipses, un parcial de lluna, el 18 de febrer, altre anular de sol el

6 de mars, altre parcial de lluna 'l 15 de agost, y altre, total de sol, el 30 d'agost. El primer y tercer serán visibles a Espanya y l'últim, especialment, oferéx gran interès, dócns permetrá ésser estudiat en totes ses fases; particularment aquí Tortosa qu'está compresa dins la faixa en que la fosca será mes completa.

La cullita probable de ví de tot el mon, segons datos autorisats, s'estima en aquesta forma:

Fransa 54.000.000 d'hectólitres, posanti en aquesta quantitat els 5.000.000 de Argelia y Túnez; Italia 38.200.000; Espanya 28.750.000; Russia 8.500.000, Rumania 3.300.000 Xile 2.700.000, Estats Units dos milions tres cents mil, Alemania, dos milions dos cents mil; Bulgaria, 2.100.000, Portugal 2.100.000, Austria, 1.900.000, Turquia y Xipre, 1.900.000, República Argentina, un milió sis cents mil, Perú 1.500.000, Suíssa 1.200.000, Grecia 1.100.000 y Hungria 1.000.000 de hectólitres.

Les demás nacions no passen d'aquesta darrera quantitat.

Dels datos estadistics fa poc publicats se desprén que, comparada l'importació dels productes d'Espanya a Fransa en els nou primers mesos d'aquest any, ab els nou de 1903, resulta; que 'n vins hem augmentat 403.509 hectrólits y en ólis 913.100 kilógrams y en fruytes hem disminuít 9.245.300 kilógrams.

El valor total de tots els productes importats de Fransa durant els nou primers mesos del present any puja, segons les estadistiques franceses, a francs 127.181.000 y el de productes francesos esportats a Espanya pujen a 79.039.000 resultant un benefici a favor de Espanya de 38.242.000 pessétes.

Coneixemens útils

—Prenguis cada dia, y durant un més, un litro de tissana d'apit; un got en dejú al dematí, y 'l restant en les menjades, repetintse cada any lo mateix tractament. Y la curació de la gota es segura.

—Disólguintse 3 kilógrams de sabó, en 100 litres d'aigua de pluja, afeginthi l'ó 1 y mitj kilogram d'amoniac, Rentis la franela ab aquesta mescla, y si s'aixuga be, quedará blanquejada pera sempre.

—Pera rentar un vestit de seda se disolt en 20 litres d'aigua freda lo sabó corresponent, s'hi anyadeix dos litres d'amoniac y s'axafa bé.

Ab aquesta mescla se renta 'l vestit, y després se passa ab aigua pura. —Lo julivert val molt per la contenció de les hemorragies. Al que li surti sang del nas, se li astroncará desseguit possantsi una boleta de julivert; y s'logrará 'l mateix resultat en una ferida, si s'posan sobre d'ella fulles de dit preciós vegetal tenint ans molt cuidado en rentarlo.

Orgullosa pot estar Tortosa per la grandiosas manifestacions populars fetas durant las presents festas Marianes dedicades á la *Perservada*.

Imposible 'ns es donades les condicions del nostre setmanari poder ni tan sols fer una llista dels edificis de caracter public y particulars que mes entusiasme y millor han hermo-sejat las fronteras ó fatxades del edificis omplintlos de vistossos adornos y de ben combinades líneas de llum que en unas donaban caracter serio y en altres alegrivol, resultan un tot plé de mística alegría, que feya que 'l poble omplís totes les nits, los carrés admirán las lluminarias y adornos ab una actitud reposada y fins ab un silenci religiós que no observa en las demás festas consemblans en quinas generalment sempre sol haveri soroll y gresca.

La Catedral, el Palau del Sr. Bisbe, el Seminari, Convent de la Purísima, San Antoni, el Banc d'Espanya, las escolas dels Jermans Maristas, Teresianes, Concepcionistes, Casinos, establiments y cassas particulars cassi totes, han tirat lo que se'n diu la casa per la finestra y los los artistas y industrials han donat probas de ingeni y gust en sos treballs decoratius tan mes d'estima y valer, quant no podan dedicarse preferentment al cultiu artistic de sas profesions, per falta de ocasions y medis com poden ferho los de las grans y ricas poblacions.

Ab entusiasme la VEU á tots felicita y dona mil enhorasbonas.

No podém deixar de dir la pena y vergonya que havem passat aqueixas festas al veurer com los mils de forastés que han volgut veurer la cassa de la Ciutat de quina manera estava engalanada se quedaban admirats al veurer qu'era la més misera y pobrement endomascada y iluminada, un sol balcó dels sis que té sols un tenia un drap pobre, vell y plé de pols ab una dotsena de bombetas de totas midas y colós sobrallas de las festas que 'n altras ocasions han servit per solemnizar actes molt menys importants que 'ls actuals.

Y no sols era la cassa de la ciutat sinó que la mateixa pobressa y apartamen de la festa se observava en tots los demás edificis que directa ó indirectamen depenen del Ajuntament, en particular el Mercat, en quin ni siquiera la bandera que oneja en las festas principals de durant l'any en aqueixa que era festa nacional no fou izada.

També estranyá molt que sen día comprés entre els de firas y festas no quedés en sus pens la ley del descans dominical ab gran perjuhi dels tenders y particularment dels romeus que molts d'ells no podian menjar ni veurer ni trobar un abric ó refugi ahon passar las horas lliures que tenian.

La pelegrinació á Mitj-cami ab tot y un mal temps que privava lo poder acaminar ab llibertat tanta era la forsa del vent com per lo fret que feya, vá resultá un acte imponent en aquin hi assistiren mes de 15.000 persones ab ordre perfet y sense lo mes petit disgust ni torpesa per cap dels uns ni dels altres. Aixís es com com deu practicarse la llibertat y no com la entenen aqueixos republi-

cans ó lo que sigan que la desson- rran ab fets com los de Bilbao y Va- lencia, mes propis de cafres que no de homens.

Variats y bonics han sigut los adornos ab que los Tortosins han ob- sequiat á la Perservada, dominan los colòs blau y blanc característics de la Verge Immaculada barrejats á invocacions y pregrarias molts d' ellas escritas en lo llenguatge propi del que las feya, com també acompañades de la bandera barra- da catalana, com á prova de que Cata- lunya ans que Espanya l' havia reverenciada y proclamada com á Perservada y com á prova també de que eran els fills dels Catalans que sempra com á tals l' havían estima- da y defensada.

Els Jocs Florals Marianos que varen celebrarse el divendres ultim per la tarde, varen ser una festa grandiosa en la que ls assistens varen quedar plens d'entusiasme patriòtic religiòs sent impossible poder estampar en lo papper la maniò de pensamens que 'n aquells momens s' apilotaban al cor y el cap; per que si grans foren los pensamens dels poetes en vers, la Verge Immaculada, grans foren també los que dedicaren á la nostra estimada Patria.

Hermós era el veure als oyens que omplían de gom á gom la iglesia del Seminari, com forman un sol cor y una sola anima units tots per lo san amor á Deu y á lo Patria. rompian en manifestacions, que no podian re- tindres preseneras per el respecte del temple y els aplaudimens eran continuats y els pensamens enlairats de cada estrofa, arrancaban explos- sions de sant entusiasme, tranportan

á tots als espays per ahon volan las animas que senten quelcom mes gran que les rancunies y petiteses dels homes y si els travalls premiats ob- tingueren aplausos, el parlament del Mantenedó dels Jocs Florals arreba- tá l'anima, el pensamen y el cor dels que freneticamen l' aplaudian, arri- ban en momens dats a sentirse atrets per una forsa superior y execarse drets com pera pendre fins l'alé de las pa- raulas que ab elocuencia domina- ra, surtian del gran Apostol dels nós- tres ideals resumits en l'hermosa en- senya «Pro Aris et Focis» per l' Al- tar y per la llar, per Deu y per la Patria, perquina ve treballan tota sa vida.

En número apart publicuraem tan hermós parlamen, com també gran part dels treballs premiats aquin fi contem ab la venia dels seus autors alguns d' ells intims amics nostres y colaboradós de la VEU, aquins desde les nostres columnes los donem las mes corals y complertas enhorasbo- nas envianla d'una manera mes par- ticular al amic y colaboradó residen á Roma En Carles Cardó guanyador de la fló natural, ja que no ns es pos- sible ferho ab una forta abressada com ho havem pogut ferho ab los demes amics que els ha sigut possi- ble concorre personalment á la festa.

Ab motiu dels Jocs Florals Ma- rians havem pogut teni la satisfac- ció de teni entre nosaltres al sabi ar- queolec Conservadó del Museo dio- cessá de Vic lo Rd. D. Joseph Gudiol y al amic Mossen Lluís G. Romeu mestre de capella de la catedral de la mateixa ciutat, els dos guanya- dors com deyam en lo número an- terior, de primés premis y accesits per sos treballs històrics lo primer y mu-

sicals lo segon, com tambe havem po- gut estrenya la má al llaurejat poe- ta y ferm catalaniste lo farmacentic d' Uldecona D. Joan B. Salomó que ha obtingut el premi per sa composi- ció Goig a la Verge Immaculada y al organiste de la mateixa villa Mo- sen Joan Mulet també premiat per sa composició musical, ab dos colabo- radós de la VEU y intims amics nos- tres.

Lo Rd. Mossen Bellpuig en l' ac- te de llegí el premi de la Fló natural obtinguda per lo nostre amic Carles Cardó alumne pensionat al Col-legi Espanyol de Roma, iniciá una sus- cripció pera recullir fondos á fi de redimirlo del servey militar, quina vá ser comensada ab l' ofrena del Ca- nonje de Tarragona Dr. Corominas ab 750 pts.

No cal di que aplaudim tan cari- tatiu com just pensamen al que pro- metem prestar nostre concurs.

Concurs de Tarjetas postals

El Centre Excursioniste desitjan fo- mentar l' afició á la Historia, les Arts y Literatura patrias, convida á tots quants vulguen ajudarlo en la consecució de tan noble fi, a pendre part en lo present Concurs que tindrà lloch baix les si- güents

CONDICIONS

- 1.º—Cada postal, lo mateix que '1 so- bre que continga lo nom del autor, por- tará una contrasenya ó lema.
- 2.º—Les postals deurán consignarse al local del Centre Excursioniste, *Lau- les Velles* n.º 8 ans de les dotse de la nit del dia ultim d' este mes.
- 3.º—A mida que 's vaiguen rebent, se farán publichs los lemes ó contrasenyes en alguns periodichs de la localitat.
- 4.º—Los premis se adjudicarán á les

coleccionés de postals que 'l Jurat consi- deri que 'ls mereixen, podent deixar d' adjudicar algún premi, si les obrés presentades al tema no's consideren dig- nes de sé premiades.

5.º—Totes les postals s' exposarán en lo local del Centre Excursioniste, que dant de propietat de la Societat.

6.º—Lo día sis del proxim Jiné, tindrà lloch una vetllada en los salons del Cen- tre en la que 's llegirán los noms dels artistes premiats, se farà la distribució de premis y diplomes y donará á conei- xe la *Rondalla* de Santa Cecilia algu- nes de les millós cansóns premiades

PREMITS Y TEMES

1er.—Un volum de cansóns populars catalanes, acompañades de la música y descripció *Folk lórika*, de cada una d'elles, á la milló y mes completa colec- ció de tarjetes postals en les que hi hai- gue escrites cansóns populars tortosines propies pera se cantades per la *Ron- dalla*.

2.º—Una bonica acuarel la feta per l'intelligent artiste D. Antón Cerveto, á la milló colecció de deu tarjetes postals, pintades per cualsevol procediment, de edificis, monuments, paisatjes y costums de la Comarca.

3.º—Una capsa de colors á la aiguada á la milló colecció de deu postals, di- buixades per qualsevol dels procedi- ments coneguts, de edificis, monuments, paisatjes y costums de nostra terra.

4.º—Un estereoscop de má, 45 per 107, y dotze vistas sobre cristall de asuntos de les últimes festes marianes, á la milló colecció de deu postals fotogrífiques ajustades als temes anteriors.

Als premis acompañarán artístichs diplomes que guanyarán també los acce- sits que 's concedixquen.

Formarán lo Jurat les persones si- güents.

D. Tomás Bellpuig, Pbre.—D. Gerar- do Vergés.—D. Joan Abril.—D. Fran- cesch Mestre.—y D. Antón Cerveto.

Tortosa 14 de Desembre de 1904.— LA COMISSIÓ.

Tortosa, Imp. FOCUET, P. Hospital 5.

CAPITULO VEYNTIDOS.

De la descripción del principado de Cataluña.

la fin del primer capítulo del primer libro, prometí hazer una descripción del Principado de Cataluña, y de la fidelidad de sus Moradores, pues no es Tortosa una de las menores partes del, tanto por lo antiguo, como por su termino grandioso, y obispado, que ocupa muy buena parte de cada uno de los tres Reynos, Aragón, Valencia y Cataluña: Y aunque breve, será compendiosa. El Doctor Geronimo Pujades escribe tambien estas descripciones, que bastaría aquella, más porque todos no tienen poder para comptar tomo tan grande, me ha parecido describirle en este, por ser manual y de poco precio. El Padre Maestro Fray Layme Rebullósa, en las tradiciones que haze de Botero, le describe galanissimamente y tambien Medina, en las gran- dez de España, y otros.

Cataluña comprehende en si los Condados de Rosellón, y Cerdeña: la qual se estiende desde Sañças hasta el Rio Bri- gancio, que hoy llamamos de la Cenja, y del mar de Leon, hasta el Rio Cinca. Tiene 11. Ciudades, y son Barcelona,

contritos, y se confessaren, y recibieren el Santissimo Sacra- mento del Altar, ganen Indulgencia plenaria.

Assi mesmo, concedemos también, que estando ya escri- tos, ó si despues se escribieren en el libro desta Cofadria á los Cofadres, y Cofadresas, en el artículo de la muerte de cada uno de aquellos, estando verdaderamente contritos, y confessados recibieren el Santissimo Sacramento del Altar, y quando esto hazer no pudiesen estando Contritos, invo- cando el Santissimo nombre de Iesus si pudieren en la boca, y sino de Coraçon, y con devoción Indulgencia plenaria.

Mas á los dichos Cofadres que agora son, y por tiempo serán, estando verdaderamente contritos, y confessandose, y recibiendo el Santissimo Sacramento del Altar, que visita- ren la Capilla de nuestra Señora, el segundo Domingo de Octubre desde las primeras Visperas, hasta las segundas, puesto el sol que cada año, ganen Indulgencia plenaria, ro- gando á Dios por la paz y concordia de los Príncipes Chris- tianos, y extirpación de los Hereges, y exaltación de la san- ta madre Iglesia.

Assi mesmo concedemos, á los mismos Cofadres verdade- ramente contritos, y confessados, y que recibieren el San- tissimo Sacramento del Altar, y visitaren dicha Capilla en los días de la Concepción, Natividad, Anunciación, y Assum- ción de la madre de Dios, y haziendo oración en dicha Capi- lla, siete años, y siete cuarentenas de perdón.

Demas desto, siempre que oyeren Missa, ó algunos Ofi- cios en la dicha Capilla, siempre que se juntaren los Cofa- dres desta Cofadria en lugares, assi publico como secretos, si hospedaren algunos pobres, si hizieren pazes entre enemi- gos, ó las hizieren componer, ó las procuraren, acompaña- ren los cuerpos de los difuntos, y Cofadrea, y si acompaña- ren qualquiera processiones, que se hizieren con licencia del Ordinario, si acompañaren el Santissimo Sacramento, assi quando hazen processiones del, como quando lo llevan á los enfermos, y si estuvieren legitimamente impedidos, oyendo tañer la campana, dijeren un Padre nuestro, y una Ave Maria, ó cinco Padres nuestros, y cinco Aves Marias; por las almas de los difuntos Cofadres de dicha Cofadria, si

ILUSTRACIO CATALANA

Regala una edició monumental
ilustrada per Xiró
del poema de Mossen Verdguer
"L'ATLANTIDA"

Surt cada diumenge-Un any Ptes. 30-Mitx any Ptes. 15'50-Tres mesos Ptes. 8-Mallorca, 287-BARCELONA

Disponible

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT

DE TOTES CLASSES

Sabates y botines d'ivern

Confecció esmerada pera ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.

PREU FIXOS VENTES AL CONTAT.

Plassa de la Seu y Arc del Rumeu

TORTOSA

Joseph M. aartes Mur

Metje-cirurgia homeopata del Hospital Homeopata de Barcelona.

Plassa de la Constitució 7-1.º—(cantonada de la travessa del Angel) TORTOSA.

L' Administració de la Veu de la Comarca facilitarà Catecismes de la Doctrina Cristiana compostos per lo P. FR. Pere Vives (traduits de la llengua castellana a la catalana per major profit de las animes del Bisbat de Tortosa l' any 1857, per ordre del Illustrissim Senyor Bisbe D. Manuel Ros de Medrañt) al preu de 2 pesetas lo cent el text y 5 pesetas ab la explicació.

Igualment se facilitarán noticias de tot quant s' ha publicat y vá publicarse en llengua catalana en prticular las obras de quinas sen ha ocupat la Veu en sas columnas.

FILLS DE JOSEPH TEIXIDOR

ARTICLES DE

DIBUIX, PINTURA Y FOTOGRAFIA

del carrer del Regomir 3 Barcelona

han traslladat son establiment al

CARRER FONTANELLA, 10

(PROP LA PLASSA DE CATALUNYA) — BARCELONA

DISPONIBLE

procuraren que alguno que está en pecado mortal, deje el pecado, si enseñaren a los ignorantes los caminos, y mandamientos de Dios, si ejercitaren algunas obras de misericordia, ó caridad, les absolvemos, y tenemos por cumplida la penitencia de 60 dias, ora sea impuesta, ora debida por otra razon, segun la costumbre de la Iglesia, por cualquiera vez que hizieren cualquiera de las obras buenas arriba dichas. Queriendo que valgan estas letras perpetuamente, queremos empero, que si por otro camino hubieremos concedido a los dichos Cofadres, y Cofadresas, que hizieren las cosas arriba dichas alguna Indulgencia que hubiere de durar para siempre ó que no se aya cumplido el tiempo de poderla ganar, aunque no sea sino para cierto tiempo, las presentes no sean de valor alguno, y que si la dicha Cofadria estuviere unida a alguna otra Archicofadria, ó en adelante se uniere, se ayuntare, ó de cualquier otro modo se instituyere, no les sean favorables a ellas ningunas otras letras Apostólicas antecedentes, ó cualesquier que sean, antes del mismo punto que se hubieren, sean nullas, é inválidas. Dada en Roma en santa Maria, sub annulo Piscatoris, a 17. de Junio de 1617. en el año 13. de nuestro Pontificado.

Quinto Cardenal de Santa Susana

Por la Bulla presente consta con quanto gusto confirmó su Santedad la Cofadria de nuestra Señora de la Cinta, y las muchas Indulgencias que a sus Cofadres concedió, tan grandes por una parte, y tan fáciles por otra de ganar; y la preheminiencia que entre las otras Cofadrias le dió, pues aunque se una con ellas, siempre queda en pié el titulo, y nombre de la nuestra, anulando todas las Bullas de las otras, que a esto pudieran obstar, de cualquier manera; y es cosa cierta justissima que si la merced con que mas se honra nuestra Ciudad y Iglesia entre las que de la Virgen Santissima tiene recibidas, es esta de la Cinta, y es la insignia y blason, por do parece el afecto, y devoción que a esta soberana Señora, y a su precioso Hijo han tenido y tienen los Tortosines, pues se les dió en pago de entrambas, muy justo es que sea tambien la Cofadria de las preferidas, y

aventajadas a las demás, y que todas las demás se honren desto, pues se honran con la merced y favor de la Virgen. Pudiera alargarme mucho más en este segundo libro, escribiendo en el otros muchos milagros, que la Reyna del cielo ha obrado, y obra por medio de su santa Cinta, y pudiera alargarme en las ponderaciones, por tan señalada merced de la concessión de una joya tan preciosa, pudiera alargarme en el tratado del glorioso San Rufo, pero dejándolo, diré lo que se sigue, porque se vea en lo que siempre se ha tenido la fiesta de nuestro Santo, y es que cuando caya su dia en la Dominica que esta Iglesia hazia fiesta de la dedicación de la Iglesia, se transferia la dedicación, siendo fiesta tan solemne, y se hazia la de nuestro San Rufo con su Octava, conforme se verá en una Regla del Breviario viejo desta Cathedral, con que se confirma mas ser su primer Obispo, pudiera alargarse mas este tratado en la devoción que los Tortosines tienen a nuestra Señora, mas basta esto para mi intento, que es cierto no ha de faltar algun docto, y devoto, que lo entienda mucho más, pues tiene tan larga materia para ello, y agora concluyamos con lo que tenemos prometido; y aunque alguno le parezca despropósito, no lo es tanto, porque se confirma la devoción de la madre de Dios, que los Tortosines tienen con la que le tiene todo el Principado de Cataluña.

